

Genelle?tirilmi? Güven Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Genelle?tirilmi? Güven Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=22217>

Özet

Genelleştirilmi Güven Ölçeği, Mehmet Ertuğrul Uçar tarafından 2010 yılında doktora tezi kapsamında geliştirilmi bir ölçektir. Ölçek, bireylerin genel olarak topluma, çevresindeki tanımadıkları kişilere ve kurumlara yönelik sahip oldukları güven düzeyini ölçmeyi amaçlamaktadır. Toplam 15 madde ve 5 alt boyuttan oluşan bu araç, sosyal sermaye düzeylerinin incelenmesi bağlamında kullanılmak üzere tasarlanmış bir geliştirme ölçeği çeşididir.

Ölçek, beşli Likert tipi derecelendirme formatını kullanmaktadır ve psikometrik analizler sonucunda yüksek düzeyde iç tutarlılığına (Cronbach Alpha = .74) sahip olduğu belirlenmiştir. Geçerlik çalışmaları, faktör analizi için uygun örneklem büyüklüğünü ve verilerin normal dağılımını destekleyen bulgular sunmuştur.

Anahtar Kelimeler

Genelleştirilmi güven, sosyal sermaye, güven ölçeği, psikometrik araç, Likert tipi ölçek, güvenilirlik, geçerlik.

Yazarlar

Mehmet Ertuğrul Uçar

Amaç

Bu ölçeğin temel amacı, bireylerin genel olarak tanımadıkları veya günlük yaşamda karşılaştıkları diğer insanlara duydukları güven düzeylerini belirlemektir. Bu genel güven, sosyal etkileşimlerin temelini oluşturur ve sosyal sermayenin önemli bir bileşenidir.

Ölçek, yazarın doktora tezinde belirtildiği üzere, üniversite öğrencileri ve üniversiteden mezun olan bireylerin sosyal sermaye düzeylerinin benlik biçimleri ve çeşitli değişkenler açısından incelenmesi çalışmasına özgün bir ölçüm aracı sağlamak amacıyla geliştirilmiştir.

Yapı

Ölçek, geniş bir psikolojik yapı olan **Genelleştirilmi Güven** kavramını ele almaktadır. Bu yapı, bireyin çevresindeki yabancılara veya genel olarak topluma yönelik tatminsiz beklentiyi ifade eder. Ölçek, bu genel güven yapısını 15 madde ile ölçmekte ve güvenin farklı bağlamlarda nasıl tezahür ettiğini gösteren beş temel alt boyuta ayrılmaktadır:

Tanımayan İnsanlarla İlişki Yapma (5 madde): Ticari veya sosyal etkileşimlerde yabancılara güvenme eğilimi.

İnsanlara Kuşku ile Bakma (2 madde): Temkinli ve ürpheci olma eğilimi.

Bedensel Farklılık (2 madde): Fiziksel farklılıklara dayalı güven algısı.

Eğitim (3 madde): Eğitim seviyesine bağlı olarak gelişen güven algısı.

Genel Güven (3 madde): Toplumun çoğunluğuna duyulan temel güven inancı.

Geçerlik

Ölçeğin yapı geçerliğini incelemek amacıyla 590 kişilik bir örneklem üzerinde **faktör analizi** uygulanmıştır. Faktör analizinin uygulanabilirliğini değerlendiren Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) değeri **.76** olarak bulunmuştur. Bu değer, örneklem büyüklüğünün ve verilerin faktör analizi için iyi düzeyde uyumlu olduğunu göstermektedir.

Verilerin çok değişkenli normal dağılıma uygunluğunu test eden Bartlett Sphericity Testi sonuçları istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($p=0.000$). Bu sonuç, korelasyon matrisinin birim matrsten anlamlı derecede farklı olduğunu ve faktör analizinin uygulanabilir olduğunu teyit etmektedir. Ek olarak, faktör analizi için yapılan anti-image korelasyonları tüm maddelerde .05'ten büyük çıkmış olup, bu durum her bir maddenin faktör yapısına önemli katkı sağladığını göstermektedir.

Güvenirlilik

Ölçeğin iç tutarlılığını değerlendirmek amacıyla yapılan güvenirlilik analizi sonucunda **Cronbach Alfa** katsayısı **.74** olarak hesaplanmıştır. Bu katsayı, sosyal bilimler alanındaki kabul edilebilir eğiliğin (genellikle .70) üzerinde olup, ölçeğin yüksek düzeyde bir iç tutarlılığa sahip olduğunu ve ölçümde güvenilir olduğunu göstermektedir.

Faktör Analizi

Ölçeğin yapısal uygunluğu, 590 katılımcıdan oluşan örneklem üzerinde gerçekleştirilen açmılayıcı faktör analizi ile incelenmiştir. KMO değerinin .76 olması ve Bartlett testi sonucunun $p<0.001$ düzeyinde anlamlı bulunması, verilerin faktörleştirmeye uygun olduğunu kesinleştirmiştir.

Analiz neticesinde, 15 maddenin beş ayrı faktör altında toplandığı belirlenmiştir. Bu beş faktör, ölçeğin teorik yapısına destekler nitelikte olup, Genelleştirilmi Güvenin farklı boyutları (Tanımayan İnsanlarla Yapma, İnsanlara Kuşku ile Bakma, Bedensel Farklılık, Eğitim, Genel Güven) temsil etmektedir. Maddelerin faktör yükleri ve anti-image korelasyonları, ölçeğin teorik yapıyla uyumlu bir faktör yapısına sahip olduğunu kanıtlamıştır.

Araç

Test Çeşidi: Geliştirme

Format: 5'li Likert Ölçeği (1=bana hiç uygun değil - 5=bana tamamen uygun)

Mevcut Dil: Türkçe

Hedef Kitle: Üniversite öğrencileri ve üniversiteden mezun olan bireyler

Yaş Grubu: Genç Yetkinler ve Yetkinler

Örneklem Detayları: Geçerlik ve güvenirlik çalışması 590 kişi üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (Self-report) ölçeği.

Anahtar Kelimeler

KMO, Bartlett testi, Cronbach Alfa, güvenilirlik katsayısı, sosyal güven, psikometri.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanıtıcıları: Bilgi mevcut değil

İletişim E-posta Adresi: ertugrulucar@aksaray.edu.tr

Yazın Adresi: Bilgi mevcut değil

İzinler, Ücret ve Test Yolu

Ölçek, 2010 yılında Mehmet Ertuğrul Uçar'ın doktora tezi kapsamında geliştirilmiştir. Ölçeğin akademik veya ticari amaçla kullanılması için sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Ölçeğin dayandığı doktora tezine YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden erişim sağlanabilmektedir: tez.yok.gov.tr

The original PDF can be downloaded here: genellestirilmis-guven-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Uçar, M.E. (2010). *Üniversite öğrencileri ve üniversiteden mezun olan bireylerin sosyal sermaye düzeylerinin benlik biçimleri ve çeşitli değişkenler açısından incelenmesi* (Doktora tezi). Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Genelleştirilmiş Güven Ölçeği Maddeleri

Ölçek 15 madde ve 5 alt boyuttan oluşmaktadır:

Tanımayan İnsanlarla ?? Yapma (5m): ?? yapt???n insanlara güvenip güvenmeyeceğini bilemezsin

İnsanlara Kuşku ile Bakma (2m): İnsanlarla ilişkilerde dikkatli olunmalıdır

Bedensel Farklılık (2m):

Eğitim (3m):

Genel Güven (3m): İnsanların çoğunluğuna güvenilebilir

ARABPSYCHOLOGY.COM